

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא
למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

שעה אחת בשבילך

מי שרוצה לחיות קצת יותר טוב, לא מסתפק בשבת 'פעם בשבוע', אלא מפרגן לעצמו טעימה של שבת בכל יום.

בעצירה הזו, אין שום משימה. לא צריך לאמץ את הראש, ולא לקרוא מתוך ספר, אלא פשוט להיות. באה התבודדות באה מנוחה. בהתבודדות, ה' מחכה לך ורק רוצה לפגוש אותך ולשבת אתך. כמו חבר טוב, שמחכה לך בסוף היום, לשיחה ידידותית על כוס קפה.

”יהודי שרוצה לחיות, שרוצה להיות בקשר קרוב של אהבה ואחוה ורעות, מתחזק את הקשר על בסיס יומי

לנשום, לנשום, ופשוט להיות.

שיחה לבבית

וכשזוכים להיות, נפתח הלב ונפתח הפה. הלב הקטן שלנו, צובר כל כך הרבה במשך היום. הוא הופך להיות מחסן של רגשות ומועקות, רצונות ואכזבות, כעסים ותסכולים, פחדים ולחצים, וגם שמחה והתרגשות. מה עושים עם כל זה? ממשיכים לצבור, עד מתי?!

בשביל זה יש התבודדות. כשיושבים עם ה' יתברך, ומרגישים כזאת קרבה ואהבה - הלב נפתח ופורק מתוכו את כל מה שהצטבר. זה יכול להיות בצורה של שיחה, וזה גם יכול להיות דרך שתיקה, ניגון או צעקה. אין שום נוסחה או תנאים להתבודדות כדי להפוך אותה ל'התבודדות ראויה', רק תבוא, תשב, ותביא את עצמך. באימון, בכנות, ובאותנטיות.

יש יהודים שמסתפקים בפגישה עם ה' אחת בשנה, ביום כיפור... זה טוב בשביל ביקור אצל סבתא רבה. יהודי שרוצה לחיות, שרוצה להיות בקשר קרוב של אהבה ואחוה ורעות, מתחזק את הקשר על בסיס יומי. הוא מפנה לעצמו זמן איכות, רק הוא ואבא. כיושב סתר לחלות פני מלך מראה כהן. אח, איזה תענוג. כל כך פשוט, כל כך מתבקש, איך אפשר בלי.

תארו לעצמכם שבוע בלי שבת. מגיע יום שישי, והוא יום רגיל; מתחיל בשמונה בבוקר ומסתיים בשמונה בערב. ארוחת ערב, והשכבה לילדים. למחרת, ביום השביעי, שוב אותו דבר. קמים בבוקר, לוקחים את הטלפון ויוצאים ללמוד או לעבוד עד שמונה בערב. ביום ראשון כמובן ממשיכים כרגיל, וחוזר חלילה.

רק המחשבה על כך מעלה צמרמורת. אפשר לחיות כך?!

שבת היא מקור החיות של כל השבוע. הכח לעבוד ולשרוד ביום ראשון, שני, שלישי - נובע מכך שרק הרגע הייתה כאן שבת. הכח לעבוד ביום רביעי, חמישי ושישי - היא משום שמיד אחר כך מגיעה שבת קודש. באה שבת באה מנוחה. יהודי חי על שבת, הוא כל הזמן לפני שבת או לאחריה. חושב עליה או נזכר בה. בלי שבת - אין עולם, אין חיים, בטח שאין יהודי.

שעה של שבת

זה הבסיס. אבל מי שרוצה לחיות קצת יותר טוב, לא מסתפק בשבת 'פעם בשבוע', אלא מפרגן לעצמו טעימה של שבת בכל יום. זה לא באמת הגיוני, ולא מותאם לנפש של יהודי, לעבור יממה שלימה של פעילות ורדיפה, רק בשביל ללכת לישון ולדעת שמחר מחכה לו עוד יום כזה. איך אפשר? יש לנו נפש, יש לנו נשמה, והיא זקוקה לאויר, למנוחה, לקשר, למשמעות, לקרבה ולחיבוק, ועוד. לא רק מתוך שינה, אלא בהקיץ.

לשם כך נדרשת עצירה. נכון, יש לנו כמה עצירות שכאלו; שלשה פעמים ביום יהודי עוצר את זרם החיים, ונכנס לבית הכנסת להיפגש עם ה'. מי שעסוק בפרנסתו, עושה מן הסתם גם עצירה לשעה של קורת רוח עם דף גמרא ושולחן ערוך. אבל ישנה עוד עצירה: עצירה של שבת. התבודדות.

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מה גדלו חסדי ה' שזניתי אותו
שיהיה לו כל פעם התבודדות
בשדה בין הרים ומחלות עפר

יום א' וישב תקצ"ד

ואני כל ימי חלדי איהל להודיע ולהשמיע, לכל מי שירצה לשמע, את כל טוב גנזי אוצרי אוצרות של חיים נצחיים אוצרי יראת שמים אשר הצפין אצלי עצם היקרה עצם החיים עצם הטוב הוא אדוני מורנו ורבנו ז"ל, השומע ישמע וכו', כי מלבד מה שאנו מאמינים בהאמת אנו רואים בעינינו, שנאשר מושיע קצו של האדם, כמה וכמה הצליח בכל נעוה ובכל רגע שחלף בדרך האמת שקבלנו מרבנו ז"ל, ובפרט במה שזכה כל אחד שהיה לו התבודדות ובמה שהיה על ציון שלו הקדוש.

והנה זה רבי שמואל ז"ל שנפטר בודאי אהבה ידעת אותו היטב, וידע נשמתו יצאה בטוהרה, ודבר דבורי אמונה בכל עת עד שיעלה נשמתו והוא נשמתו צדקה בצדוד החיים. מה גדלו חסדי ה' שזניתי אותו שיהיה לו כל פעם התבודדות בשדה בין הרים ומחלות עפר, והלך בדרך הישר בדרך הטהרה כל ימיו ונפטר בשם טוב, וקויתו לו שבועי יקרבו שם הבעל השדה, כאשר אמר בעצמו קדם הסתלקותו הקדוש למעלה למעלה: "מה לכם להתיירא מאחור שאני הולך לפניכם ומה אם הנשמות שלא הקירו אותי" וכו' כאשר כבר נשמעת כל זה.

נתן מברסלב

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	מקומו תמינא	מקומו הלכות	משינה בורה	דף חומי עברה
שבת	טז	לח.	קב	לח.	כג
א	יז	לח.	קג	לח.	כד
ב	יח	לח.	קד	לח.	כה
ג	יט	לח.	קה	לח.	כו
ד	כ	מ.	קו	לח.	כז
ה	כא	מ.	קז	לח.	כח
ו	כב	מא.	קח	לח.	כט

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן ח"א תורה ס"א - ח"ב תורה ח'

תפתח את הפה!

רבינו מביא בתורה י"ט את לשון הזהר הקדוש 'יש מדורה של שבעין כוכבין', יש להבה של שבעים כוכבים. רבינו מפרש שם שהכונה על שבעים אומות, על אף שבכל לשון ושפה יש מדה רעה, אבל בפעם הברית נמצאים כל המידות רעות, כל השבעים כוכבים בוערים שם. ולכן צריך באמת להרבות בדיבורים לפני השי"ת. חם לבי בקרבי? האש בוערת? העצה היא, 'דברתי בלשוני', אין לי עצה אחרת לקרר את החמימות, כי אם ע"י הדיבור.

אצל המנורה היו שבעה נרות, 'שבעה קני המנורה', בזה"ק כתוב 'מנרתא דא רישא - תרין עינין, תרין אודנין, תרי נוקבא חוטמא ופה', הפה הוא ה'נר האמצעי', וכמו שמובא שכל הנרות התכופו מול הנר האמצעי, כך גם כולם כופפים את עצמם אל הפה. אוי! הפה, הפה. אוי! הפה, הפה.

אם הפה הוא 'שפה ברורה', אם השי"ת עוזר והפה שמור ומשתמשים בו רק לשם ה', אזי מתכופפים באמת כל הנרות אצל הפה.

וכך היה מרגלא בפומיה דרבי אברהם ב"ר נחמן: 'הפה הרי הוא כמו טחנת קמח, כשהוא סגור ונעול, לא נטחן שם, כך גם הפה, כשהוא סגור, הוא מפסיד את מה שהיה יכול לטחון אז'...

תפתח את הפה! פתח פיך! למה אתה מחזיק את הפה סגור? רבינו אומר שהכריכה של הספר הריהו כבר מניעה ללמוד את הספר, הספר מונח על השלחן, אבל תפתח את הכריכה!

כך גם אותו העניין עם הפה, תפתח את הפה!

כתוב בגמ' שהקב"ה אומר 'פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם', 'תפתח לי חור קטן מאד כ'חודו של מחט', שזה אפילו לא נראה לעין. כך גם אומר השי"ת 'תפתח לי רק את הפה, אני לא רוצה ממך יותר מזה, תפתח לי רק את הפה ועשה משהו, אני כבר יפתח לך, אני כבר יפתח לך פתח כפתחו של אולם!...

נצור לשונך הלכות לשון הרע

צריך האדם לעמוד בנסיון ולא לדבר רכילות: א. אם חבירו שואלו מה דברו עלי? או מי עשה לי כך וכך? אף שטבע האדם שרוצה לעזור לחבירו, אסור לגלות לו שדברו עליו רעות או עשו לו עוול, אם לא יהיה תועלת לחבירו לתקן את הנזק או להשמר מנזק.

ב. אפילו אם השואל הוא אדם שחיבים בכבודו, כגון הוריו או מורי, אסור לספר להם רכילות. כגון אם שואלים אותו: מי עשה דבר זה? (והוא מבין שמקפידים על זה) ואם יש להם תועלת מהידעיה שיוכלו לתקן את הנזק או לשמור את עצמם מן הנזק לתעת מותר, כנ"ל.

ג. אפילו אם ילעגו לו או יצחקו עליו בגלל סירובו לספר רכילות. אסור לדבר רכילות.

ד. גם אם ישנאו אותו ולא ירצו להתחבר איתו בגלל שאינו מדבר רכילות. אסור לדבר רכילות.

**ורצה (-בלק) להביא את בלעם שכל בוחו
בפה, שהיה מסתכל תמיד בעין רעה על כל
אחד למצא בו מום והפרוץ:**

אוצר היראה מחלוקת מו

למעשה

המדריך לחיים

בעקבות מעשה 'מבעל תפילה'

מעשה בגביר שגילה את ההתבודדות

על זה עד הסוף. אם החלטתי שאני נכנס להתבודדות, אני מתכוון בכל הרצינות. אין לי זמן לדרשות של אמונה, אני ב"ה איש מאמין, ורוצה לדבר איתך 'למעשה'. ותוך כדי דבריו מוציא פנקס ועט, ובכן, תתחיל לדבר אני רושם, מה עושים בדיוק, איך מדברים, מה ה' רוצה לשמוע, מה הכוונה 'כדבר איש אל רעהו', באיזה אופן וכו' וכו', דבר איתי תכלית למעשה.

השיב לו היהודי ברוגע, אני חושב שאתה ממש לא מבין את הרעיון של ההתבודדות. ההתבודדות היא אמנם העיסקה הטובה ביותר בחיים, ושווה לך להתמסר לך לפני כל שאר עיסוקיך. אך מוכרח אתה להבין שההצלחה בעיסקה הזו, שונה היא מכל שאר העיסקות שהנך מכיר - לא באים כאן עם דף ועט ומבצעים הוראות 'למעשה' אחת שתיים.

העיסקה הזו לוחמת בכל שאר העיסקות שבהם אתה רוצה להיות 'איש מוצלח'. הצלחה בהתבודדות פירושו עד כמה הבנת שאתה 'לא מוצלח'. באים בשפלות, ואומרים להשי"ת, חשבתי שאני יכול להצליח לבד, החיים הוכיחו לי שאי אפשר בלעדיך.

אפילו לדבר איתך איני יודע, תלמד אותי מה אתה רוצה לשמוע ממני. זה הרעיון, אם תרצה רק להצליח בהתבודדות ולהרגיש רק הרגשות מרוממות לא תצליח, הרעיון הוא 'הכנעה', זה הצעד הראשון, ועכשו תיקח ספר השתפכות הנפש, ותלמד בו לאט לאט, שם תמצא דברי חזקוני והדרכה בענין ההתבודדות.

מעשה בגביר שהלך לטייל להנאותו בשבילי היער, והנה רואה אדם יושב ביישוב הדעת, עניו לשמיים בהשתוקקות מעוררת חן. גיגש הגביר ושאל אותו למעשיו. השיב לו היהודי, בכל יום אני מתנתק לשעה, יוצא מהיישוב ומשיח ליבי להשי"ת, מבקש ממנו צרכי, מודה על חסדיו, ובעיקר מנסה ליישב דעתי, לזכור מי אני באמת ומה הם הרצונות האמיתיים שלי השוכנים מתחת לרצונות החיצוניים שלי.

התפעל הגביר ואמר, אמנם קראתי על כך בסיפורי חסידים, אבל לעולם לא חשבתי שהוא שייך לדורנו. השיב לו היהודי, תתפלא לשמוע שהיום יש אלפים רבים של אברכים ובעלי בתים, זקנים ונערים, העושים זאת יום יום. הלה לא האמין למשמע אזניו, וקבעו להיפגש.

למחרת נפגשו השניים, פנה הגביר ואמר, התהפכתי בלילה על משכבי, האמנתי כל חיי אני רודף אחר הצלחה, והנה יש בני אדם כמוני, החיים בעולמות אחרים. ובכן, החלטתי להתחיל, תלמדני מה עושים בהתבודדות. התחיל היהודי להרצות לו דיבורי אמונה במעלת כח התפילה, בגדולת רחמי ה' ועד כמה השי"ת מצפה לשמוע כל יהודי, ועד כמה אפשר להכניס את ה' לעומק הלב וכו'.

התנצל הגביר והפסיקו: תקשיב, אני איש עסקים מעשי, אם אני רואה עיסקה מוצלחת, אני נכנס בכל הכח, עושה בירורים מעשיים, ותוך כמה ימים מקדם מהלכים, ברגע שאני מחליט, אין דבר העומד בדרכי, והולך

הליכות

שיחות ומנהגים

התבודדות

לו: וכי איך יכול לומר רבנו של עולם הצילני? חזרתי ואמרתי אף פעמים רבנו של עולם הצילני:

מוהר"ת אומר: "מודע בזקנותי הולך לי העבודת ה' כל כך פסדו (ללא הפרעות) מה מחמת שהיה לי בצעירותי הרבה התבודדות".

פשוט רבנו לנשואי אחת מבנותיו נסעו ולא אותו הרבה חסידים, והיה זה בזמן הגשמים של חג מרחשון, והדרכים מלאים או טיט ורפש מהגשמים, ומחמת כך עקם וסבב הפעל עגלה את הדרך סביב סביב בדרך ארץ יומת, וברב קמחיתו חזר שוב לדרך המלך הראוי אשר אין בו טיט ורפש. אחרי כך התפאר בזה הפעל עגלה לפני רבנו באמר לו: רבנו, היינו צריכים לסבב בדרך הישרה בדרך הטיט והרפש, ונסענו סביב סביב והחלפת את הדרך מסייעה בדרך הטיט והרפש, ועלית חזרה לדרך הישרה.

נענה רבנו ואמר: "תענית וסגופים היא דרך קבוצה וישנה להתקרב על ידיה לשם יתברך. התבודדות תפלה היא דרך חדשה להתקרב על ידיה לשם יתברך. אולם הפל חזר ושב לדרך הישרה". שיר שרפי קודש

סודו של ר' זאנוויל

והגיש בקשה לרכישת חלקת האדמה שבה הציין. אך נענה, כי אין באפשרותו לקנות את השטח, היות ואינו תושב העיר. שוב הגיש את הבקשה, והפעם על שם ר' מיכל גר הצדק, שהתגורר באומן. הפעם, לשמחתו, אושרה הבקשה.

הוא השיג את המימון בסיוע ידידי חסידיו חב"ד בלבוב, ורכש את השטח, אשר שם חלקת מחוקק ספון. הוא פעל בזהירות. כשחלפו מספר שנים, בתשי"ב, החל לבנות דירה בצמוד למקום גזית רבינו, כשהוא מתכנן את בנייתה בדקדקנות רבה, באופן שהקיד החיצון יבנה סמוך ממש לציון, כדי שלא יתאפשר לבנות על אדמת הקודש. כך למעשה הציג ושימר את מקום הצינן הקדוש לדורות.

בשנת תשכ"ב הסתלק לעולמו ר' זאנוויל ליובארסקי, ונטמן בעירו לבוב. אלמנתו, שידעה כמה השתוקק לעלות לארץ הקודש, התנתה בקבורתו, שאם תזכה לעלות ארצה, תעלה את ארונו עמה. שנתיים אחרי פטירתו, כשקיבלה אשרת יציאה מברית-המועצות, הגישה בקשה להעלות את קבר בעלה עמה, וזו נענתה.

ר' מיכל דורפמן ליווה את הארון אל שדה התעופה, יחד עם ר' שיקע, חתנו של רבי שמשון בארסקי. "הרוסים ערכו בדיקה מדוקדקת בארוננו של ר' זאנוויל" סיפר ר' מיכל, "הם חשבו אולי רוצים להוציא מרוסיה 'העשירה' כסף וזהב... לאחר מכן, בדקו במזודות של אשתו. במשך זמן הבדיקה, שארכה שעה או יותר, שמרתי בחדר צדדי על גופו הטהור ר' זאנוויל - שהועבר לארגז, וביקשתי ממנו שישתדל בשבילי שה' יעזרי שאזכה לצאת מהגלות ברוסיה. גופו של ר' זאנוויל היה שלם!" - העיד ר' מיכל - "למרות שעברו למעלה משנתיים מפטירתו. מלבד מקום אחד אצל רגלו, שבו היה פגם בתכריכים".

לימים, בארץ הקודש, נשאלה אלמנתו של ר' זאנוויל מה היה סודו הכמוס של בעלה ובמה זכה למה שרק צדיקים יחידים סגולה זכו, שבגופם לא שלטה רימה. וכה השיבה "הוא אף פעם לא עלה על יצועו לישן, אם לא התבודד באותו היום. גם כאשר חזר מהעבודה עייף מאוד - מעולם לא ויתר על שעת ההתבודדות היומית!"

(ע"פ הספר 'שלהבת בכפור')

ר' זאנוויל ליובארסקי, נין ונכד לרבי זאנוויל תלמיד מוהר"ת, נולד בבית ספוג יראת שמים. אולם השפעת הקומוניסטים נתנה בו את אותותיה, והוא עזב בצעירותו את הדת, ובמשך הזמן הפך לשחקן מצליח בתיאטרון. התגלגל הדבר והוא הסתבך עם החוק והושם במעצר. שם, בין ארבעת הכתלים, נדלק בלבו הניצוץ הקדוש והוא שפך את לבו לפני ה' "ריבונו של עולם, אני יודע מדוע אני כאן. אני יודע מה אתה חפץ ממני. מעכשיו אני מתחיל ללכת בדרך התורה!".

לא עלה לישון ללא התבודדות.

קברו של ר' זאנוויל ליובארסקי זצ"ל בהר המנוחות

למחרת, באורח נס הוא יצא לחופשי! למן אותו יום החל בתהליך של חזרה בתשובה, עד שהפך לשומר תורה ומצוות לכל פרטיה ודקדוקיה. רעיותו מרים היתה מיוחדת בצדקותה והיוותה 'חידוש' ברוסיה הקומוניסטית דאז. ביתם בלבוב היה בית יהודי חם באותה תקופה בה שלטו הכופר והכפירה בכל רחבי ברית-המועצות כולה.

לאחר השואה האיומה שהכחידה את רוב חסידי ברסלב, כשהרוסים חזרו לשלוט בעיר אומן, לקראת ראש השנה תש"ה - קם ר' זאנוויל ונחלץ כדי לחדש את ההתקבצות בראש השנה באומן. "הוא היה הכוח המוביל" סיפר הרה"ח ר' מיכל דורפמן. "מדי שנה דאג לשכור מקום לתפילות ואף שימש כחזן. היה לו קול ערב, ובמשך השנה, כשהיו נזכרים בקולו, היה מתעורר הרהור תשובה. תלמיד חכם ויודע ספר היה, ואף בקי בחישוב לוח השנה היהודי לפי הזיכרון".

כמי שנטל על כתפיו את האחריות לקיום הקיבוץ, היה ר' זאנוויל ער לנעשה באומן באותן שנים. בשנת תש"ז, הגיעה אליו ידיעה מבהילה כי עיריית אומן מוכרת קרקעות לבניית דירות - על שטח בית העלמין שבו גנוז רבינו הקדוש. לבו התפלץ בקרבו מהשמועה האיומה. אך הוא לא בזבז זמן מיותר והגה במהירות תכנית הצלה. הזדרז ובא לאומן

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' ה' מאמר ד'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ג] וְלִדְלוֹת וּלְגָלוֹת הַמִּים הֵנָּה, דְּהֵינּוּ הָעֲצוֹת, לָזֶה צָרִיכִין אִישׁ תְּבוּנוֹת, בְּחִינַת: "מִים עֲמוּקִים עֲצָה בָּלֵב אִישׁ, וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִדְלָנָה". וְזֶה שֶׁתּוֹב (דְּבָרִים ל"ב): "כִּי גֹי אֲבֹד עֲצוֹת הָמָּה, וְאִין בָּהֶם תְּבוּנוֹה", כִּי כִּשְׂאִין תְּבוּנוֹה, עֲצָתוֹ אֲבֹדָה, כִּי הַתְּגָלוֹת הָעֲצָה עַל יְדֵי אִישׁ תְּבוּנוֹה כִּנָּל. וְאִישׁ תְּבוּנוֹת הוּא, מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ נֶשְׁמָה, בְּחִינַת (אִיּוֹב ל"ב): "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְבִינָם":

וְצָרִיךְ לִפְנֵי וּלְצַחֲצַח הַנֶּשְׁמָה, וְזֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי שְׂמֻמְשִׁיף הַמֶּשֶׁכֶת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, שֶׁזֶה בְּחִינַת שְׂדֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת צִמְצוּם, כִּי שְׂדֵי עַל שֵׁם שְׂאֵמֶר לְעוֹלָמוֹ דִּי, (כְּמוֹכָא בְּפִירֵשִׁי פְּרִשְׁתִּי מִקֵּץ, וְעַן בְּרִאשִׁית רַחַּם פִּרְשֶׁה ה' וּפִרְשֶׁה מִי, חֲנִינָה י"ב). וְעַל יְדֵי זֶה מְצַחֲצַח הַנֶּשְׁמָה. וְזֶהוּ: "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְבִינָם" שֶׁעַל יְדֵי בְּחִינַת שְׂדֵי, דְּהֵינּוּ הַמֶּשֶׁכֶת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, עַל יְדֵי זֶה מְצַחֲצַח הַנֶּשְׁמָה, וְאִזִּי הוּא אִישׁ תְּבוּנוֹת כִּנָּל. כִּי עַל יְדֵי הַמֶּשֶׁכֶת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, דְּהֵינּוּ לְתוֹךְ גּוֹפִים, עַל יְדֵי זֶה נִכְפָּל וְנִתְרַבֵּה פְּרִנְסָתוֹ, כִּי כִּשְׂמֻמְשִׁיף רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים, דְּהֵינּוּ לְתוֹךְ גּוֹפִים, זֶה בְּחִינַת בְּרִיאָה, כִּי נַעֲשֶׂה עֲתָה בְּרִיאָה חֲדָשָׁה עַל יְדֵי חֲבוֹר רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת עִם הַגּוֹף וְהַצִּמְצוּם, שֶׁזֶה עֵקֶר הַבְּרִיאָה, וְאִזִּי תִכְף כִּשְׂנַעֲשֶׂה אִיּוֹה בְּרִיאָה, אִזִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נוֹתֵן פְּרִנְסָה תִכְף, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִפְּרִנְס מִקְרָנִי רִאשִׁים עַד בִּצְיִי כְּנִים' (בְּבִרְיָה ז' ג'). וְתִכְף שִׁישׁ בְּרִיאָה, תִכְף הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ נוֹתֵן פְּרִנְסָה, כִּי הַנֶּשְׁמָה לְבַד אִיּוֹה צָרִיכָה פְּרִנְסָה, וְכֵן הַגּוֹף לְבַד אִיּוֹה צָרִיךְ גַּם כֵּן פְּרִנְסָה, וְעֵקֶר צִרְף הַפְּרִנְסָה הוּא רַק כִּשְׂנַעֲשֶׂה הַנֶּשְׁמָה עִם הַגּוֹף, דְּהֵינּוּ 'שְׂתוּפָא דְנֶפְשָׁא וּבִשְׂרָא' אִזִּי צָרִיכִין פְּרִנְסָה, וְעַל כֵּן עַל יְדֵי שְׂמֻמְשִׁיף רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ צִמְצוּמִים גּוֹפִים שֶׁזֶה בְּחִינַת בְּרִיאָה, בְּחִינַת שְׂתוּפָא דְנֶפְשָׁא וּבִשְׂרָא, עַל יְדֵי זֶה נִתְרַבֵּה וְנִכְפָּל פְּרִנְסָתוֹ, כִּי תִכְף כִּשְׂשִׁי בְּרִיאָה, נוֹתֵן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ פְּרִנְסָה כִּנָּל.

וְזֶה בְּחִינַת (פְּרִכּוֹת ס"ג): כֹּל הַמִּשְׁתַּף שֵׁם שְׂמִים בְּצִעְרוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂמֻמְשִׁיף וּמִשְׁתַּף רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת צֶעֶר, אִזִּי כּוֹפְלִין לוֹ פְּרִנְסָתוֹ, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה נִתְרַבֵּה הַפְּרִנְסָה כִּנָּל שְׂנֵאמָר וְהִיָּה שְׂדֵי בְּצִרְיָה, וְכִסְף תּוֹעֲפוֹת לָךְ, שְׂדֵי זֶה בְּחִינַת הַצִּמְצוּם, בְּחִינַת הַמֶּשֶׁכֶת רוּחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת לְתוֹךְ הַצִּמְצוּם, בְּחִינַת 'מִשְׁתַּף שֵׁם שְׂמִים בְּצִעְרוֹ' עַל יְדֵי זֶה: "וְכִסְף תּוֹעֲפוֹת לָךְ", הֵינּוּ רַבִּי הַפְּרִנְסָה כִּנָּל, וְעַל יְדֵי הַפְּרִנְסָה הוּא מְצַחֲצַח נֶפֶשׁוֹ, כִּי אֲכִילַת הַצִּדִּיק הוּא רַק כִּשְׂבִּיל הַנֶּשְׁמָה, כְּמוֹ שֶׁתּוֹב (מִשְׁלִי י'): "צִדִּיק אֹכֵל לִשְׁבַע נֶפֶשׁוֹ", וּשְׂבִיעֵת הַנֶּפֶשׁ זֶה בְּחִינַת הַצִּחְצִחוֹת, שְׂמֻמְשִׁיף נֶשְׁמָתוֹ עַל יְדֵי אֲכִילָתוֹ, בְּחִינַת (שְׁעִי נ"ח): "וְהַשְׂבִּיעַ בְּצִחְצִחוֹת נֶפֶשׁוֹ". וְאִזִּי כִּשְׂמֻמְשִׁיף נֶשְׁמָתוֹ, אִזִּי הוּא אִישׁ תְּבוּנוֹת, בְּחִינַת: "וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְבִינָם" כִּנָּל. וְעַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלֵּין הָעֲצוֹת כִּנָּל. וּמִשְׁם גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה וְכוּ' כִּנָּל:

איש תבונה

רבינו ממשיך ומבאר שכדי לדלות ולגלות את העצות שהם המים שממשיכים ע"י צעקת הלב [כמו שנתבאר באות הקודמת], צריך להיות "איש תבונות", כי זה הכח של "תבונה", להגדיל ולגלות את ה"עצה", וכמו שכתוב "מים עמוקים עצה בלב איש ואיש תבונות ידלנה", שהאיש תבונות יש לו את הכח לדלות ולהרחיב ולהגדיל את העצה, שזה עיקר ישועת האדם, ומאידך עיקר הצרה והגלות היא כשאין לאדם "תבונה" וכמו שכתוב "כי גוי אובד עצות המה ואין בהם תבונה", שאין בהם "תבונה" להגדיל את העצות, ולכן הם "אובדי עצות", והדרך לדלות ולהגדיל את העצה הוא ע"י צחצוח הנשמה שזה נעשה ע"י המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שע"י נמשך שפע של פרנסה, וכמו שאמרו חז"ל המשתף שם שמים בצערו כופלין לו פרנסתו, וע"י מצחצוח את נשמתו ונתגלין העצות וע"י גדלה האמונה [ואע"פ ששלימות התיקון הוא למי שהוא "איש תבונות" אבל מכוחו נמשך כח לכל אחד ליכות לזה לפי דרגתו].

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

לאיזה דבר שם לב
מוהר"ת בעת נסעו
מעיר לעיר בשנת
תקצ"ב?

תשובה לחידה הקודמת:

על איזה דרך בעבודת ה' נאמר "מטהר שמאים ומטמא טהורים"? עצת העצות, למצוא בעצמו נקודות טובות (תורה רפ"ג), שמצד אחד עיקר הטהרה ע"י, ומאידך יש להזהר שלא ליפול מזה לגדלות. (לקוטי הלכות השמטת הבוקר א, יב)

הזוכה: אליהו שווארץ לונדון
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

לחיות עם אור השבת ע"פ הספה"ק 'אוצר הידאה'

ההכנה לשבת - לדעת על מה להתפלל

לך והודיעם

השי"ת אומר למשה 'מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבתי שמה, לך והודיעם', מכאן אמרו חז"ל (שבת י:): שהנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו כשיש חשש שלא יידע מאותה המתנה. ואף ששבת היא מתנה שלכאורה יידעו ממנה, אבל את השכר שיקבלו על כך לא יידעו.

כי שבת היא קדושה קבועה וקיימת, אלא שאין יודעים מתן שכרה, וסוד הקדושה שיכול להרגיש בשבת, לא רק שכן לעתיד לבוא, אלא שכר של קרבת ה' שירגיש בשבת קודש. ועל כן אומר ה' למשה 'לך והודיעם', כי הצדיק משיג את קדושת השבת, ורק הוא יכול להעבירו ולהטעימו לכלל ישראל. ועל כן צריך ללכת ללמוד מהצדיק לקבל טעם פנימי בשבת קודש, (ליקו"ת שבת ז').

להכין כלים מלמטה

דווקא מחמת שהשבת היא קדושה קבועה המושפע מלמעלה ללא שום תנאי, לכן יכול האדם שלא לדעת ממנה. כי כל שפע שבא מלמעלה ללא אתערותא דלתתא מצד האדם, אין לו כלי לאחוז בה. ועל כן בהכרח שמשא ילך ויודיעם, כי כאשר אדם ידע לקראת מה הוא הולך, אזי יכין את נפשו לקבל את האור.

אך אל יפול האדם לקטנות לומר, שאם השבת כל כך גדול, איך יש אפשרות לקבל האור העצום הזה, והאם במעט הכנה שלי אזכה לאור השבת, ומאן יימר שהכין עצמו כראוי. והמחשבות האלו הם הסיבה שהרבה מתייאשים מלהכין את עצמם.

אבל האמת, שלפי מעלת השבת באמת אי אפשר לעולם להיות מוכן, כי באמת השבת היא קדושה גדולה הקבועה בכל שבוע, ואין לזה כל קשר למהות האדם עד כמה הוא מוכן לקבל אור השבת. אלא שכל המהות של ההכנה הוא, להבין שבאמת הוא כלל לא מוכן לפי עוצם

גדולת ויופי האור, וזהו עצם ההכנה. ולכן גם מי שנדמה בעיניו שאינו ראוי לקבל השבת, אדרבא, יאזור חלציו ויאמר 'הנה בזה בעצמו אני כלי לקבל השבת'.

רק שיעורר מחשבתו להשי"ת בעיקר ביום השישי, בכל עת שזוכר ששבת קרב ובא, שהוא מאוד מתגעגע לזכות לטעום שבת. ויזכיר לעצמו שיודע שמדובר באור גדול והוא כל כך רחוק ולא מוכן וכו'. והמחשבות האלו הם בעצמם עושות אותו כלי לקבל נועם השבת.

האופן שלומדים לימודי הצדיק

ואף שצריך בוודאי לטרוח להכין עצמו בלימודים מספרי הצדיקים המגלים לנו מהות השבת, כמו שהשי"ת אמר למשה 'לך והודיעם'. ובפרט ראוי ללמוד בספרי מוהרנ"ת שמלא וגדוש בעניני השבת, וכדאי לקחת בכל שבוע איזה לימוד מר' נתן על השבת, להתכונן על פיו.

וגם רביז"ל הורה לנו ללמוד מהספר ראשית חכמה שער הקדושה פרק ב' מענין קדושת השבת. ועוד הוסיף לבקש מאיתנו רביז"ל, שנשים לב לכל ענין וענין הנאמר שם בראשית חכמה, כי כל פיסקה שם הוא ענין בפני עצמו, כמובא (ליקו"מ סי' י"ז תנינא).

אך אל יטעה האדם לחשוב שהנה הוא כבר מוכן בהיותו יודע לכוון איזה ענין על שבת. לא כן הדבר, כי הלימוד שלמד הוא רק הכלי שיודע איזה ידיעה. אבל עדיין צריך זכות גדול שהדיבור הזה שלמד, יאיר לו בפועל אור חדש בשבת קודש, כי דיבורי הצדיקים אינם רק דיבורי השקפה וכיוצא, אלא גנוז בהם ההארה עצמה של השבת. ואנו רק לומדים הענין בשביל שנדע לאיזה דבר לכסוף ולהשתוקק, ובכל עת שזוכר מהשבת ייזכר מאותו הדיבור, ויצפה שה' יאיר לו האור הגנוז בתוך אותו הדיבור של הצדיק. וכך גם ממילא יידע איך להרחיב התפילה שמבקש מה' שיאיר לו אור השבת.

הגדלת העצות

כי עיקר ישועת האדם תלוי בעניין זה של הגדלת העצה, וכפי שמביא רבינו את הפסוק "כי גוי אוזב עצות המה ואין בהם תבונה", שכל הגלות הוא עניין זה שחסר לאדם את העצה, וזה מחמת שאין בו "תבונה", כי התבונה הוא הכח לקיים את העצה ולהמשיך את אור האמונה לתוך כל מה שעובר עליו, בכל פרט ופרט, וכשאדם זוכה לאור האמונה, שהוא העצות איך לחיות עם האמונה בכל דבר ובכל פרט, הרי חיייו חיי גן עדן, וכמו שכתוב "והשביע בצחצחות נפשך", שכשאדם זוכה לצחצח את הנשמה, [שהוא ע"י התבונה וכפי שמבאר כאן רבינו] זוכה לשובע דקדושה שהוא תענוג נפלא מאוד שאין לשער, אבל כדי לזכות לאור העצה בהכרח לעבור את החושך שהוא המקום שנעלם ממנו העצה, כי כך הוא סדר ברייתו של עולם שבירישא חשוכא והדר נהורא, וכמו שנתבאר לעיל [באות ב], ואז צריך שני שלבים בבניית והגדלת האמונה, השלב הראשון הוא "לגלות" את העצה, שזה ע"י צעקה מעומק הלב, שע"י זוכים ש"מתגלה" לאדם עצה, וכבר יודע עצה לנפשו, אבל עדיין קשה לו לקיים את העצה, כי העצה עדיין בקטנות, וכדי שיזכה לקיים את העצה, צריך להגדיל ולהרחיב את הארת העצה, שזה ע"י המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצומים שע"י נמשך שפע של פרנסה, שהוא הארת הדעת עד שמאיר לו העצות וכבר מוצא את הדרך איך לחיות עם העצות ולקיימם.

רוחניות אלקות לתוך צמצומים

כי כדי להמשיך את הארת אור העצה צריך להמשיך הארה מהיחוד הפנימי, וכפי שמתבאר באריכות בדברי מוהרנ"ת [בהל' תחומין ה"ה] שיש ייחוד החיצון שמאיר תמיד שמזה מאיר לכל אחד ואחד נקודת האמונה, אבל כדי להגדיל את האמונה באופן שיוכל האדם לחיות עם זה, צריך להמשיך ייחוד הפנימי שמזה נמשך שפע של הארת הדעת שע"י מאיר לאדם אור העצות, והייחוד הפנימי מוכרח שיהיה לו אתערותא דלתתא, ועיקר אתערותא דלתתא הוא כפי מה שממשיך האדם רוחניות אלקות לתוך צמצומים, היינו שלוקח את האמונה, ומכניסה לתוך "צמצום", שבתוך עשייה שעושה מכניס מחשבות של אמונה, וכגון בעת אכילתו, שמעורר את הבינה והדעת שהרי בוודאי לא לחינם עשה השי"ת שיצטרך האדם לאכול, אלא הכל הוא בירורים גבוהים ועליונים, וכמו כן אם עובר על האדם קושי וצער, ומכניס בתוך הצער הזה מחשבה של אמונה שהכל לטובה וכד', בזה הכניס האדם את הרוחניות אלקות שהוא אור האמונה, לתוך צמצום, וכשזוכה האדם להכניס את המחשבה הזאת בעניין גשמי שעושה, בזה עשה תיקון נורא של המשכת רוחניות אלקות לתוך צמצום שבו מתעורר כח של הייחוד הפנימי שמזה נמשך אור עצום של אמונה שמאיר לאדם העצה, שזהו שפע של פרנסה שנוצר מכל ייחוד, ועיקר הפרנסה הוא פרנסת הנפש שהוא אור עצום שמאיר בנשמה שהוא אור ה"צחצחות" שהוא אור צח ונפלא מאוד, וע"י מתחיל לחיות אצלו העצות הקדושות.

כופלין לו פרנסה

וכפי שמביא רבינו את דברי חז"ל "כל המשתף שם שמים בצער כופלין לו פרנסתו" כי כשמשתף שם שמים בתוך הצער והקושי, בזה הכניס רוחניות אלקות לתוך הצמצום, וע"י כופלין לו פרנסתו, שעיקר עניינו הוא פרנסת הנפש ואור הדעת, [כי כפילת הפרנסה רק בגשמיית אין בו תועלת שאדרבא יש לו מנה רוצה מאתים, אלא עיקר הכוונה להארת שורש הפרנסה וכן מבואר בדברי מוהרנ"ת בהל' ברכת המזון ה"ד], ואז מאיר לו אור העצות וזוכה לחיות חיים טובים ומתוקים.

מושגים בתורה ה' תנינא

השגות

עצות מרחוק

עצות מרחוק היינו שבאים ממקום גבוה ועליון מאד, אמנם בתחלה אינם נראים כך, הן מחמת עומק המושג מפני שעצות אלו באות משלמות התיקון שיתגלה לעתיד שהוא תיקון המשפט בשלמות, ולבשו צמצומים רבים מאד, ומגודל דקותם ועמקותם נסתר האור שבהם. והן מחמת קוצר המשיג, מפני שעדיין צריך לברר העצה מאד וכל עצה נכונה שמתחלת להתגלות, עוד צריכה להתברר רבות מתוך חושך, וריבוי עצות פגומות אחרות המסתירות את נפלאות העצה וגורמות להקשות עד מאד את דרך ההליכה באותם עצות עמוקות. אמנם הוא דווקא פעולתם, שהעצה העמוקה פועלת ומתגלה על אף ריבוי ההסתרות מכל צד ובתוך כל הבלבול חושך העצות, עד נכון היום.

לצעוק מתוך השובע

בעולם, אלא אני פונה אליך, ואף על פי שאתה נעלם - מכל מקום אתה כל חיות, ורק אתה תעזור לי. ובאמת זה הוא שלמות התפילה, שהוא רק מצד הנאמנות של כנסת ישראל שהיא מעצמה מאמינה בו, וזהו חידוש עצום, ובאמת בזה היא מעוררת אותו לשוב אליה בתכלית הגילוי.

וענין זה רואים בעיקר באסתר המלכה, שהיא המלכות - התפילה, ובעצם היה לה תפקיד לעסוק בפועל בשביל הצלת ישראל, כלומר, שהיה מוטל עליה לעסוק בפועל בהשתדלות ועסקנות, ולא לסמוך על ישועות ה' בביטול גמור. אבל היא התחילה דווקא בתפילה שלשת ימים, ורק אחר כך התחילה להתנהג לפי מה שהיה צריכה בסדר ההשתלשלות, וגם אח"כ דאגה שיהיה הסמיכה רק על התפילה להשי"ת לבד ולא על ה'עסקנות' שלה, וכמ"ש בגמ' (מגילה טו): שלכך זימנה אסתר את המן "כדי שלא יאמרו ישראל אחות יש לנו בבית המלך ויסחו דעתן מן הרחמים".

וכן אנו רואים ענין זה בתפילה המקורית הראשונה בתורה, שזה היה כשאדם הראשון התפלל על הגשמים, ובאמת היה אז בגן עדן עם שפע של מים - מהד' נהרות היוצאים משם להשקות את הגן ומשם התפרדו לכל העולם, והרי מצרים נקראת "כגן ה'" מחמת זה שאינה צריכה למי גשמים (בראשית יג, ועיי"ש רמב"ן), וכ"ש בגן עדן בעצמו שהיה יכול למשוך בעצמו מים מהנהרות, אלא שזה היה התפקיד שלו, להיות אשת חיל להשי"ת ולומר 'אני איני יכול כלום, ואני משתוקק רק להשפעה ממך'.

הנה עיקר מצוות התפילה היא בעת צרה, בפרט להרמב"ן ושאר ראשונים שתפילה שלא בעת צרה היא רק מדרבנן, ואפי' להרמב"ם זהו עיקר צורת התפילה, כמבואר בכל מסכת תענית, שמתריעין ומתחננין על כל צרה שלא תבוא.

אבל לאמיתו של ענין יש מעלה מיוחדת כשהתפילה אינה בשעת צרה, אלא כשהכל הולך כתיקונו ובכל זאת הוא תולה את עצמו ברחמי השי"ת. כי כשאדם מיואש לגמרי מכל השתדלות גשמית, כשאין נותנים לו תקווה מצד הטבע האנושי, אז אין זה חידוש שהוא מתפלל, שהרי אין לו דבר אחר מה לעשות. אכן עיקר עבודת התפילה היא מצד הנסיון שיש לאדם לסמוך על "כוחי ועוצם ידי", שהוא יכול להסתדר לבד, ואם בכל זאת הוא תולה את עצמו באמונה בהשי"ת ומתפלל אליו שהוא ישיע אותנו, זהו שלימות התפילה ותכליתה.

ואם נתבונן בענין זה נראה שזה מעלת התפילה גם כשהאדם מרגיש רחוק מהשי"ת, כי קיום התורה ומצוות בשעה כזו אינו חידוש כל כך, כי בזה הוא מוכרח, שהרי הקב"ה נתן לנו את התורה, ואם לא נקיים את התורה הוא ידרוש ויתבע מעמנו.

אבל התפילה הרי היא פלא אין נופל בדעת כלל ישראל להוסיף להתפלל להשי"ת גם בשעה של הסתר פנים, שהרי כעת נדמה לאדם שלא משגיחים בו כלל, ועולם כמנהגו נוהג, והרע מתנהג ככל העולה על רוחו, וכביכול אין שום עזרה וסמיכה מלמעלה, ובכ"ז הוא פונה להשי"ת ואומר לו 'אין לי שום כח לבד לעשות שום דבר

עומק הפרשה

להפוך קללה לברכה

לא תאור את העם פי ברוך הוא

רבי נתן מבאר את עומק ענין הקללה, את אחיזת בלעם בבח זה, ואת הדרך בה תיקן משה רבינו קללה זו. הבריה מורכבת משני חלקים, כסדר ושלא כסדר, כלומר, חלק מהבריה ברא השי"ת באופן שכבודו מתגלה שם באופן ישיר וברור, ועל כן התורה היא קדושה ברורה. ולעומתו, החלק השני הנקרא 'שלא כסדר' הוא הגשמיות, בה הקדושה מוסתרת מאד, ויש גם דברים רחוקים יותר, שבהם הקדושה מוסתרת יותר ויותר.

עבודת האדם היא לחבר גם חלקים אלו אל הקדושה ולהאיר בהם את חלקי הקדושה הנסתרים בהם. לדוגמה - לכל אדם יש שעות 'קדושות' בהם הוא עוסק בתורה ותפילה, ולעומתם יש לו גם שעות אחרות, בהם הוא עוסק בדברים הנפרדים לכאורה מהשי"ת, במשא ומתן באכילה, הקדושה שבשעות אלו נסתרת מאד, אבל עבודת האדם היא לחבר אותם אל הקדושה, על ידי שיעשה את משאו ומתנו באמונה ובכשרות, ובעיקר על ידי שיזכור שגם כשעושה משא ומתן הוא מתקן את העולמות העליונים ואת הדברים שהוא עוסק בהם (כמובא בליקו"מ לה, נד ועוד).

כשהגשמיות נפרדת לעצמה גם השפע אינו מגיע אליה כראוי, אלא המקטרגים וכל העולמות הפגומים יונקים ממנה, וגם כשמגיע לאדם היא מגיעה אליו כממון שאין בו ברכה, שפע שאינו מקרב אותו להשי"ת אלא מביא אותו לגשמיות, והרגשת חסר תמיד, שפע שעליו אמרו חז"ל 'יש לו מנה רוצה מאתים'.

שורש כח ה'נפרדות' היא מדת המלכות מדה זו ירדה בעת הבריה לעולמות הנמוכים יותר וכך היא יורדת לשם מדי יום, ועבודתה היא ללקט את הנקודות שהאדם מאותם מקומות נפרדים ורחוקים ולהעלות את כולם להשי"ת, ועל כן מדת המלכות מהותה הסתרה והעלמה לכבוד השי"ת.

גם כח הדיבור נמשך ממדת המלכות, ולכן אם מדברים בו דיבורים שאינם טובים, הוא מנתק את האדם מהברכה והמשכת השפע כראוי, והופך את האדם ואת חיותו לדבר של 'קללה' והעדר השפע רח"ל.

באותו הדור היו שני אנשים שהיו אחוזים בבח הדיבור - זה לעומת זה, משה רבינו ולעומתו בלעם הרשע, כמו שאמרו חז"ל (במדב"ד כ, ד) משה אין כחו אלא בפיו, אף אנו נבוא כנגד עם אדם שכחו בפיו, בבח זה היה בלעם מחבר את האדם לדיבור הגרוע ובוז מנתק את השפע שלו, כל כך היה גדול כוחו עד שאמרו חז"ל שלולי הפך השי"ת את הטבע לא היה נשאר מאומה מישראל.

אך לעומת בלעם נעמד משה רבינו, וביטל את קללתו באופן פלאי, חיבר את ישראל לדיבורים טובים וקדושים, ובוז המשיך את השפע כסדרו היישר מהקדושה.

כח זה המשיך משה רבינו לדורות עולם בתוך הדיבור, כשהאדם מדבר דיבורים קדושים של תורה ותפילה הוא מחבר את כל העולם לשרשו ובוז הוא ממשיך שפע ברכה וקדושה לו ולכל העולם. (ע"פ ליקו"ה הכירות בובדברי נועם ועוד)

איך מחנכים לקשר אישי עם הבורא?

א] סיפורים ומעשיות: יש לספר בבית, הרבה מעשיות מענין תפילה, וכדאי ומומלץ מאוד לספר מעשיות מאנשים פשוטים ולא דווקא מצדיקים וחסידים גדולים, אדרבא מעשיות של בני דורנו המעוררים את כח התפילה והשיחה עם הבורא.

כי בקשר של תפילה עם הבורא כדאי מאוד לספר דווקא מבני אדם, כך כולם מרגישים שייכות ולהבין שזו דרך פשוטה השייכת לכל אחד, כי מטרתנו בקשר של התפילה הוא לעשות את התפילה באופן הפשוט ביותר שאפילו גויים יוכלו להתקרב אל ה' [תפילה בבחינת 'בית'].

וברוך ה' הדור מוצף בספרים ועלונים עם הרבה סיפורים בכח התפילה, אלא שיש לספר זאת בבית ולא לסמוך שהנער קרא לבד, כי כשרואים שהתפילה הוא נושא חשוב בבית עד שמדברים מזה בסעודת שבת, הענין נכנס חזק ללב.

ב] דוגמא אישית: אף שבשאר עניני חינוך, פעמים שהאדם מתייאר מלהיות דוגמא אישית טובה, לייחד מאמר מיוחד בענין 'דוגמא אישית', אך בענין זה של השיחה והקשר עם הבורא אפשר בקלות להוות דוגמא אישית, אין צורך להיות עובד ה' בשביל כך. ההיפך הנכון, ככל שהאדם לא דוגמא אישית, והוא מדבר מאמונה פשוטה בבית יש בזה כח גדול מאוד.

בכל עת בו האבא עובר איזה קושי פרטי בהשגת פרנסה וכדומה, אפשר לספר בשולחן שבת על הקושי וההתמודדות, ואיך השיחה עם הבורא נותנת לו את הכח. וגם אם עדיין אין האב רואה ישועה, אדרבא זה בעצמו כדאי לשתף את בני הבית: "באמת עדיין לא ראיתי ישועה, אבל עצם השיחה עם הבורא מביאה לי כח להתמודד".

ג] כאשר יש צרה או קושי בבית ח"ו: אם יש מצוקה כללית בבית שכל בני הבית מרגישים את הצרה כמו חולה ח"ו וכדומה, אזי זה הזדמנות להחדיר תפילה בבית [כמו שבפרטיות הצרה הוא בשביל לעורר תפילה אצל האדם, כך גם כלפי בני המשפחה], על ידי שמעוררים רוח של אמונה ותקווה בבית, אוספים את כולם ואומרים: רבותי כולנו הולכים עכשו לפעול ישועה, כולנו מתחזקים להתפלל חזק בשמונה עשרה, לפני השינה וכדומה להתפלל על הצרה הזו, ובעזרת ה' הולכים לראות ישועה. ואם בע"ה גם יהיה ישועה בפועל, לא לשכוח מהמעשה, ולספר את זה שוב ושוב בכל הזדמנות, להפוך אותו לגאווה של המשפחה - אנו משפחה שקשורים אל ה' ופועלים ישועות דרך תפילה.

ד] להרגיל להאריך בשמונה עשרה: עוד עצה טובה לעורר צעירים להאריך בתפילת שמונה עשרה, ללמדם לבקש מהשם יתברך בפשטות על כל צרכיהם הגשמיים ולספר על הקשיים שלהם בשעת התפילה, לעמוד בתפילה עוד כמה דקות שהרי ממילא אין להיכן ללכת, וכך באופן עקיף, ענין זה מעורר בחורים לעבודת ה', כאשר הם מוצאים את עצמם מאריכים בשמונה עשרה, וכך נכנסים לעוד ענינים בעבודת ה'.

◆ **שְׂפָכִי כַּפִּי לְפָנֶיךָ:** בשבת קודש זו, מתאחדים אנשי שלומינו תחת דגלו של רביה"ק אשר קרא והזהיר לכל החפץ לחוס על חייו - לעסוק מדי יום בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו. מדי שנה בשבת קודש זו - פרשת בלק, נעלה על נס את עצת העצות של רביה"ק, הן בשיעורים הקבועים, הן בשיחת חברים, וכמובן - כל אחד בינו לבינו קונו. בבתי הכנסת של חסידי ברסלב ישאו דברים במעלת ההתבודדות. יחד עם גליונות נוספים, גם כאן ב'עלה לתרופה', הוקדשו המדורים השונים לחזק ולהתחזק בעצת ההתבודדות. אשרינו!

◆ **הודעה משמחת:** בס' יענותא דשמיא נפתחה ישיבה חדשה ואיכותית בעיר עמנואל בהכוונת הגה"ח ר' ישראל מאיר דנר שליט"א, ומיועד לבחורים בני עלייה מיישיבה קטנה. כולל פנימיה. לפרטים נוספים ולהרשמה: אריה, 0533187656.

◆ **בְּשׁוּרָה טוֹבָה תִּדְּשֹׁן עַצְמְךָ:** מכון ההדפסה "מאירת עיניים" משיק קו הזמנות חדש עם מענה אנושי ותפריט מורחב, הכולל: מענה מיוחד לחנויות וכמויות, מפיצים, פרטיים, שליחת קטלוגים, השארת מספר וחזרה, תרומות, ועוד. במנגנון זה יוגשו ספרי המכון שחלקם כבר הפכו לרבי מכר גם מחוץ לברסלב, וכעת יהפכו לרבי השגה לכל פרט ולכל מפיץ. מס' הקו: 026645547.

יורל ע"י מכון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים: 053-3175211 | 054-8591148
המקדמת נמנית מדי יום ראשון בשעה 19:00
לתרומות ורכישות נכס נצחי: עלה לתרופה, בנק
מדינת ישראל, 725, חשבון 36645.

החיזוק השבועי

זוהי: "מי מנה עפר יעקב", מי יוכל למנות ולשער יקרת קדשת כל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר פשוה לכים לדברים שבקדשה כגון לבית מוסת ולבית מדרש ולקבל פני רבם בקדשה ולשפך שיהם בהתבודדות לפני השם יתברך, שמכל פסיעה ופסיעה שדורכים על העפר נעשים תקונים ושעשועים גדולים למעלה שאי אפשר למנותם ולשערים: ליקוטי הלכות, ברכות השחר, ה, פז. ע"ש ייערב לך!

יהלום

פי מי שירגיל עצמו לנהג הנהגה זו (-התבודדות) בכל יום על כל פנים שעשה אחת, בודאי יזכה להתקרב אליו יתברך באמת: שיחת הר"ן, פה

ואמר לו: 'כל מחשבה שיש לך בראש שיאמר בפה'. כלומר ישתוק לרגע ויקשיב לעצמו על מה הוא חושב עכשיו, וזאת זאת יוציא בפה לרשב"ע. אפילו אם דבר שטות, ואפילו אם המחשבה שעולה במוחו הוא שאין לו כח לשבת עכשיו עם הבורא, או כל דבר אחר אפילו שנדמה לו כשטות, שיאמר זאת בפה לבורא עולם.

[ד] בענין זה של 'לפרש שיחתו להשי"ת כדבר איש אל רעהו', יש ריבוי אור גדול, שהאדם רוצה לפרש תיכף את כל מה שעובר עליו לה' ולעשות שיחה שלמה, ומרוב שהאדם רוצה לדבר באריכות אינו יודע איך להתחיל. ועל כן יצמצם את עצמו בפשטות, לחשוב מה יש לו בראש או בלב עכשיו, מחשבה אחת, ויוציא מהפה ויאמר זאת לה'.

[ה] יפתח אפילו בדיבור אחד. ואחר כך ישתוק שוב, ויחשוב מה יש לו עתה בראש ויאמר שוב בפה, וכך פעם אחר פעם, ואז יראה שבמשך הזמן מתחיל להיות איזה שיחה. (מתוך הספר 'הליכות קודש' - התבודדות)

איך מדברים לה' כדבר איש אל רעהו?

[א] ראשית דבר, בנין שהתכלית בזה הוא שהאדם מקשר את כל חייו אל הבורא. ואף שבודאי הבורא יודע הכל, אבל השי"ת רוצה את ההכרה של האדם עצמו שבא ומספר לו על כל דבר, שזה פועל הכנעה ויראת שמיים נפלאה.

[ב] יש להרגיל את עצמו לדבר במשך כל היום אל השי"ת, וכמו שרביז"ל מסמך מאמר חז"ל 'הלוואי ויתפלל האדם כל היום כולו', בכל עת מצוא. אך בשביל לבנות הקשר במשך כל היום, צריך שיהיה זמן מסוים שבו מתנתק מחיי, ויושב רק עם השי"ת. וכמו שני חברים טובים, שיש זמן שבו יוצאים יחדיו למקום שקט לשוחח על מה שעובר עליהם ביישוב הדעת, וכפי כמה שמתקשרים יותר, כך גם במשך היום בכל ענין, כל אחד מרים טלפון לחבירו ומשוחח עמו בקצרה.

[ג] ביקר בזה הוא לספר את האמת ממש מה שעובר בלב. וכמו שר' שלמה אהרן גוטליב ז"ל סיפר ששאל את ר' גדליה קעניג ז"ל איך פותחים את ההתבודדות,

הלכה פסוקה

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מו"צ בעיר בית שמש יצ"ו

הלכות הדלקת נרות שבת (סיים ב"ה)

להדליק נרות שבת בעצמו, אלא צריך לתת פרישה לבעל הבית על מנת להשתתף עמו בנרות שבת. הבעל הבית, והרי זה כאלו מדליק גם בשבילו. ואין האורח חייב לשמע הברכה (כי אין לו חובת הבית בלילה) אלא אשתו אצל עדיין יש לו חובת הגוף כיון שבכ"ז אין אשתו מוציאה. ולהדליק בעצמו ולברך, א"א בחובת הגוף גרידא.

- אבל למי שיש חדר מיוחד - חייב להדליק שם, ולא ישתתף עם בעל הבית (הואיל ונמצא במקום שיש לו שם חובת הבית, מחויב להדליק שם).

ה. לגבי 'שאר בני הבית' השוברים מחוץ לביתם - לדעת הרב פוסקים, חובת הדלקת נרות שבת שלהם, הוא כמו שבאורנו בסעיף הקודם לגבי בעל שאשתו אינה מדליקה בבית (כי האשה מוציאתם בחובת הגוף רק כשנמצאים בביתם, משא"כ את בעלה מוציאה אותו אפילו מחוץ לבית).

ו. אשה הנמצאת בבית חולים וכיוצא בזה - בדרך כלל אי אפשר לצאת שם יד חוצה וכל שכן לגבוי על הדלקת נרות רגילות, כי אין הנשים כלל מהגרות. או בגלל שיש תאורת חשמל, או בגלל שמדליקים אותם במקום שאינה משתמשת שם כלל, או אפילו לשמירה סמוך למטותה, לוקחים אותם לפני הלילה. ובפרט אם הבעל מדליק בבית שלהם, שאז אין עליה חייב כלל.

וימאידך קשה לבטל את הנשים ממצות הדלקת נרות שבת, ועל פן תאמר להדליק גם החשמל במקום שנהנית מזה, כגון מיעל מטותה או בחדר או אפילו בשרהים.

במקום אכילה ובברכה (שדאי שתחול הברכה על עיקר החיוב).

ג. אם הבעל מתארח אצל אחרים, ויש שם בעל הבית או אשת בעל הבית שמדליקים נר של שבת - הדין כן:

(א) אם אוכל וישן שם ואין לו חדר מיוחד - אינו מחייב כלל להדליק נרות שבת (שאו הוא נטפל אל בעל הבית, ונחשב כבני ביתו שמוציאם אף בחובת הגוף). ואפילו מי שצריך להדליק ולברך, אסור לו (שפטור לגמרי. זולת באשה שבדוחק מיישבים מנהגם להדליק אף באופן כזה).

(ב) אבל אם יש לו חדר מיוחד שישן שם - חייב להדליק ולברך (שעכשיו הוא בביתו ממש. וחדר מיוחד לאכילה אינו מצוי, כי אז בדרך כלל אינו נטפל לבעה"ב).

ד. בפה דברים אמורים לשמירת אצל מי שהזמין לתת לו כל צרכו בחנם, או אפילו אם צריך לתת פסך עבור ההאחזה בכלליתה. אבל אם האורח אוכל משלו ממש, או נותן פסך לבעל הבית עבור כל פרט שאוכל, ולא בכללות על כל ההאחזה (שאו אינו נטפל אל בעה"ב) - יש חלוק היכן אשתו מדליקה: (א) אם האשה מדליקה נרות שבת 'בביתו' - אין הבעל האורח צריך להדליק כלל (שחובת הבית יוצא בהדלקת בעה"ב, וחובת הגוף על ידי אשתו).

(ב) אבל אם אין האשה מדליקה בביתו, אלא שגם היא מתארכת אצל אחרים אף על פי שמדליקה שם. ויא שהאורח הדין אפילו מדליקה בביתו אלא שהוא במקום רחוק שיש הבדל שעות, הדין כן:

- אם אין לו חדר מיוחד - אינו יכול

להדלקת נרות שבת כשהבעל או האשה אינם בבית

אם האשה נשארת בבית, והבעל שובת במקום אחר - האשה, ודאי שהיא מחייבת להדליק נרות שבת כרגיל. אך לגבי הבעל, יש חלוק היכן שובת:

א. אם יש לו דירה ששוכר או שאל ואוכל וישן שם, ואין שם בעל הבית שמדליק נרות שבת - מחייב להדליק נרות שבת ולברך עליהם (כי יש שני חיובים

בהדלק"ג חובת הגוף וחובת הבית. וחובת הגוף יוצא הבעל בהדלקת אשתו בביתו, אבל יש עליו חובת הבית לאכול במקום אורח וכן שלא ימצא במקום חשוך שאי אפשר להשתמש שם. וברכת האשה על הנרות אינה מועילה רק כששיניהם נמצאים בביתם).

ב. מי שאוכל במקום אחד וישן במקום אחר, וישניהם שלו (בשכירות או בשאלה) - מעקר הדין מחייב להדליק בשני המקומות. ואין חלוק אם מקום השנה הוא באותה דירה או במקום אחר לגמרי. אך למעשה בחדר שישן שם יש חלוק:

(א) אם בחדר שישן יש בלאו הכי אור מספיק כדי להשתמש שם - אין צורך להדליק שם נרות שבת.

(ב) אבל אם אין שם אור מספיק - חייבים להדליק שם. ואם אי אפשר להדליק שם נר ממש, או שעד שחוזרים יכבה הנר - צריך להדליק את החשמל בחדר, או בסמוך לו באופן שאידי היטב לחדר לפחות עד שעת השנה, ולכן שיהיה לכבוד שבת.

(ג) באופן שיש חייב להדליק בשני המקומות - יש להדליק תחלה במקום שנה בלא ברכה ותקין להדליק